

AINAVU TEMATISKAIS PLĀNOJUMS

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

Ropažu novada Ainavu tematiskā plānojuma ietvaros 2024. gada novembrī tika veikta iedzīvotāju, viesu un novadā strādājošo aptauja. Aptaujā 17 jautājumus, lūdzām novērtēt esošo situāciju, sniegt viedokli un priekšlikumus par ainavas vērtībām, to saglabāšanu un pilnveidošanas iespējām.

Viedokli par Ropažu novada ainavas vērtībām un nozīmīgām vietām pauda 60 respondenti (visas anketas tika aizpildītas elektroniski). Lielākā daļa respondentu bija vecuma grupā 35-49 gadi, kas dzīvo un/vai strādā Ropažu novadā vai Rīgā. Trešdaļa bija privātu uzņēmumu darbinieki, gandrīz tikpat liels skaits – valsts vai pašvaldības iestāžu darbinieki un skolēni.

APTAUJAS RESPONDENTU VIEDOKLIS

- **Ropažu novada nozīmīgākā dabas un kultūrvēsturiskā vieta kā arī skaistākā pastaigu vieta** - Līgo parks un Ropažu parks.
- **Skaistākā skatu vieta** - Natura 2000 teritorija, Dabas liegums „*Lielie Kangari*” ar skatu torni un purva taku.
- **Sava perioda izcils vai tipisks apbūves paraugs un nozīmīga ainavas daļa vai akcents** (13%), **visneglītākā un degradētākā vieta** (20%) **un vieta vai objekts, ainavas elements, kas būtu definējama kā Novada nozīmes kultūrvēsturisks objekts** (20%) - Ulbrokas muiža.
- **Novada, ainavas raksturīgākās iezīmes** – meži un dabas teritorijas, Lielā Jugla, Mazā Jugla, citas upes, upju līkloči un krāces pie Sauleskalna, ezeri un zivju dīķi, Ropažu pilsdrupas, parks un baznīca. Kā negatīvas iezīmes minēta - nepārdomāta infrastruktūra, tiltu un infrastruktūras trūkums starp ciemiem, degradēti militāri un rūpnieciski kompleksi, ūdenstilpņu aizaugšana, kultūrvēsturiskās apbūves un objektu nekoptība.
- **Saules parkiem (industriāliem) piemērotas** - degradētas teritorijas (33%) vai lielu industriālu būvju jumti (25%).
- **Vēja parkus attīstīt** - Ropažu novadā nevajag (33%).
- **Pie ūdens atpūšas** - vērojot ainavu (50%), peldoties (41,5%), pastaigājoties un klausoties dabas skaņas (33%).
- **Mežu izmanto** - pastaigām (50%), skriešanai (41,5%), vērojot dabu un baudot dabas skaņas (33%).
- **Vieta, ainava ar visaugstāko vizuālo kvalitāti, kas jā saglabā nemainīga** - Lielie Kangaru kalni, ar purvu un taku (28%), meži (17%) un Ropažu parks (13%).
- **Visvairāk Ropažu novada ainavu ietekmē** - mežu izciršana (20%), īpašumu neapsaimniekošana (17%), nepārdomāta būvniecība (13%), lielu ražošanas objektu attīstība un būvniecības attīstība dabas teritorijās (10%).
- **Ainavas kvalitāti un iedzīvotāju labbūtību uzlabotu sakārtota publiskā ārtelpa** (33%), sakārtotas un attīstītas degradētas teritorijas (25%), plašāks velosipēdu ceļu tīkls (20%), mazāks kailciršu apjoms (16%).
- **Ievērot atsevišķus nosacījumus, kas vērsti uz ainavu saglabāšanu būtu gatavi** 91%
- **Lai saglabātu ainavas un kultūrvēsturiskās vērtības Ropažu novadā iedzīvotāji gatavi** - nepiesārņot vidi, šķirot un savākt atkritumus, rūpēties un uzturēt kārtībā savu īpašumu un

piegulošo apkārtni, piedalīties talkās, palīdzēt labiekārtošanā, piedalīties diskusijās un sniegt ieteikumus, ziņot par piesārņojumu, pretlikumīgām darbībām, iestāties pret projektiem, kas negatīvi ietekmēs ainavu vai dzīves kvalitāti novadā, balsot par deputātu kandidātiem, kuri rūpējas par ainavas saglabāšanu, veicina iedzīvotāju izglītošanu par vides saglabāšanas nozīmi.

▪ **Ārtelpas kvalitāte un pieejamība**

- **apmierina** izglītības iestādēs un brīvpiekļuves publiskā sporta infrastruktūra iedzīvotāju labsajūtas un veselības veicināšanai;
- **drīzāk apmierina** profesionālā un amatieru sporta infrastruktūra, brīvā laika pavadīšanas iespējas jauniešiem ārtelpā, parki, kultūras centri, neoficiālās peldvietas, gājēju ceļu infrastruktūra, velosipēdu ceļu infrastruktūra, ielu apgaismojums un tūrisma infrastruktūra;
- **nav viedokļa, neizmantoju vai nav pieejams** piekļūstama ārtelpa cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un daudzdzīvokļu māju ārtelpa;
- **drīzāk neapmierina** rotaļu laukumi, atpūtas vietas.

Šī gada janvāra ceturtdienās tika organizētas ainavu plāna izstrādes darba grupu sanāksmes ar mērķi informēt par ainavu plāna izstrāde procesu, apzinātām vērtībā. Darba grupu ietvarā organizētas diskusijas, kuru ietvaros tika definēti Ropažu novada ainavas kvalitātes mērķi, iespējamās rīcības un nosacījumi ainavas saglabāšanai, atjaunošanai un pilnveidošanai, ņemot vērā esošās problēmas, iespējamo teritoriju attīstību un klimata pārmaiņas. Darba grupās tika aicināti piedalīties visi interesenti. Dalība bija iespējama kā klātienē tā attālināti.

Tā kā Ropažu novada ainava ir iedalāma trīs galvenajos ainavu tipos - meža ainava, agrārā mozaikainava un urbānā ainava, tad tika organizētas trīs darba grupas. Urbāno ainavu darba grupā bija 25 dalībnieki. Sanāksmē par agrāro mozaikainavu piedalījās 10 dalībnieki. Darba grupā par meža ainavām diskutēja 14 mezsaimnieki un saistīto jomu speciālisti. Izkristalizējās sekojoši priekšlikumi un ieteikumi:

AINAVU TEMATISKAIS PLĀNOJUMS

DARBA GRUPA

URBĀNĀ AINAVA

Infrastruktūras uzlabojumi

- papildināms velo/gājēju ceļu tīkls, izbūvējamas ietves;
- izskatāmas vietas, kur funkcionāli nepieciešams ūdensteču šķērsojums, iezīmējamās kartē, norādot ieteicamo, prioritāro izbūves secību;
- ieviešami satiksmi mierinoši pasākumi, veidojot ielu ainavu, veicot autostāvvietu plānošanu, paredzot apstādījumu un labiekārtojumu izveidošanu;
- izveidojamas trokšņus slāpējošas un ainavu veidojošas sistēmas (buferstādījumi, vaļņi, mežu masīvi) gar lielajām maģistrālēm;

Informācija iesniegta darbam Transporta tematiskā plānojuma izstrādātājiem – SIA 'Grupa 93'.

Ārtelpas pakalpojumu uzlabojumi

- attīstot teritorijas pie ūdeņiem nosakāmas stingras prasības brīvpiekļuves nodrošināšanai pie ūdeņiem un publiskās ārtelpas veidošanai;
- izstrādājamas vienotas novada dizaina vadlīnijas labiekārtojuma elementiem, norādēm un svētku noformējumam, dekorācijām kā arī arhitektūras risinājumiem – fasādēm, jumtiem, žogiem utt. (saglabājot vietas identitāti un rokrakstu), nosakāmi vadlīniju izpildes un kontroles pasākumi t.sk.soda sankcijas;
- saglabājama katra ciema ainavas raksturs un identitāte, veidojot apstādījumus;

- veidojami atpūtas punkti ūdens malās (zviļņi, platformas, promenādes utt.), kā arī sporta un rekreācijas zonas, piemēram, trenāžieri;
- uzlabojama koplietošanas teritoriju apsaimniekošana, apsaimniekošanas kvalitāte ir ārtelpas pakalpojumu nodrošināšanas būtisks priekšnoteikums;
- veidojama ārtelpas publisko kultūras pasākumu norises un tirgus vieta Upesciemā.

Kultūrvēsturisko objektu saglabāšana

- apzināma vēsturiskā – koka, dabīgā akmens un ķieģeļu mūra apbūve, iestrādājami nosacījumi tās saglabāšanai;
- izstrādājami mehānismi kultūrvēsturisko objektu kvalitatīvas, prasmīgas un apzinīgas apsaimniekošanas veicināšanai.

Ainavas un dabas vērtību saglabāšana

- atbalstāma apbūves intensifikācija jau esošajās apbūves teritorijās, mazinot jaunu apbūves teritoriju izveidi īpaši applūstošās teritorijās;
- ieviešami stingrāki noteikumi, apbūves principi apbūvei pie ūdens;
- definējamas saglabājamās novada vērtības.

Sabiedrības izglītošana

- rīkojami sabiedrības izglītošanas pasākumi ar mērķi radīt izpratni par ainavu kā vērtību un katra atbildību tās veidošanā un saglabāšanā;
- ieviešami katrā pagastā vēstneši, kas regulāri izglītotu sabiedrību par aktualitātēm, uzraudzītu vīziju realizāciju un palīdzētu to īstenot.

AINAVU TEMATISKAIS PLĀNOJUMS DARBA GRUPA AGRĀRĀ MOZAĪKAINAVA

- izceļama viensētu, aleju un ainaviski izteiksmīgu koku nozīme lauksaimniecības ainavā, apzināma vēsturiskā viensētu mūra un koka apbūve, izstrādājamas rekomendācijas un nosacījumi to saglabāšanai un vērtību izcelšanai;
- mazināma jaunu apbūves teritoriju izveide lauksaimniecības teritorijās, saglabājot plašumu - scēnu dabas parādību vērošanai;
- uzsverama straujteču, upju līkloču, līču un palienu ainaviskā vērtība, īpaši Lielās Juglas krāces pie Sauleskalna, veicami pasākumi, kas samazina krastu aizaugšanu;
- uzlabojama esošo grants ceļu segumu kvalitāte;
- novēršama plašu izejvielu ieguves karjeru teritoriju izveide, kas atstāj negatīvu ietekmi uz vidi un ainavu un veicama ātrāka teritoriju rekultivācijas, pa daļām uzsākama pirms pilnīgas derīgo izrakteņu izstrādes pabeigšanas;
- izvērtējama derīgo izrakteņu ieguve tuvu ciemu teritorijām, tūrisma vietām, lielāku uzmanību pievēršot tieši rekultivācijas veidam, veicinot rekultivāciju, pēc kuras teritorija būtu izmantojama kā vieta novada iedzīvotāju atpūtai.
- izvērtējama saules parku attīstība, definējot teritorijas, kurā būtu dodama priekšroka saules parku attīstībai.

- meži Ropažu novada vērtība;
- izglītojama sabiedrība - meži ir cilvēku vairākās paaudzēs mērķtiecīgi veidota ainava, nevis dabiska, neskarta vide;
- nosakāmi rekreācijas meži apdzīvotu vietu tuvumā, kur pieļaujamas tikai kopšanas un ainavas veidošanas cirtes, īpaša rekreācijas vērtība ir priežu mežiem ar izteiktu kāpu reljefu;
- pilnveidojama mežos esošo atpūtas vietu kvalitāte un veidojamas jaunas atpūtas vietas;
- jā rūpējas par esošajām dabas takām un jāizstrādā jauni maršruti;
- mazināmas kailciršu platības, izstrādājami meža ainavu dizaina plāni;
- samazināt apbūves attīstību meža teritorijās ciemos un ārpus tiem, respektīvi, nemainīt zemes lietošanas veidu;
- veicināma pašvaldības un SIA “Rīgas mežu”, kā arī A/S “Latvijas valsts meži” sadarbība mežu plānošanā un apsaimniekošanā.

Aptaujas anketas un darba grupu rezultātus analizēja un apkopoja SIA Metrum sadarbībā ar Ropažu novada Attīstības un plānošanas nodaļu. Pateicamies ikvienam, kurš aizpildīja aptaujas anketu un piedalījās darba grupās ar savu pieredzi un viedokli palīdzot ainavu plāna izstrādē.

Līdz šī gada 17.martam priekšlikumus Ainavu plāna izstrādei, lūdzam sūtīt kristina.brike@ropazi.lv vai laura.hrisanfova@metrum.lv.

Pirms Ainavu tematiskā plānojuma apstiprināšanas aicināsim iepazīties ar sagatavoto materiālu un piedalīties publiskā apspriešanā.